

Helge Ole Bergesen

Kampen om kunnskapsskolen

Universitetsforlaget

© Universitetsforlaget 2006

ISBN-13: 978-82-15-01090-8

ISBN-10: 82-15-01090-3

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med rettighetshaverne er enhver eksemplarfremstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov eller tillatt gjennom avtale med Kopinor, interesseorgan for rettighetshavere til åndsverk. Utnyttelse i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning og kan straffes med bøter eller fengsel.

Henvendelser om denne utgivelsen kan rettes til:

Universitetsforlaget AS

Postboks 508 Sentrum

0105 Oslo

www.universitetsforlaget.no

Omslag: Cecilie Mohr

Sats: Rusaanes Bokproduksjon AS

Trykk og innbinding: AIT Trykk Otta AS

Boken er satt med: Adobe Garamond 11,5/13,5

Papir: 80 g Munken Print Cream 1,5

Innhold

Innledning	11
Er kunnskap gift?	15
Norsk skolehistorie: tre sentrale epoker	17
Embetsmannsstatens skole	17
Venstrestatens skole	18
Reformpedagogikken	21
Sosialdemokratiets tidsalder	23
68-ernes progressivisme	27
Gudmund Hernes' motreformasjon	32
Et nytt århundre og en ny skoleepoke	40
PISA-sjokket	40
Kampen om virkeligheten	42
Kvalitet og ressursbruk	47
«Noe fundamentalt galt»	53
Evalueringen av Reform 97	54
TIMSS og PISA	58
Differensieringsprosjektet i videregående opplæring	61
En ny skolereform	64
Klare mål for læring og et tydelig læringsoppdrag	68
Grunnleggende ferdigheter	68
Kompetansemål	69
Mer kunnskapsorientering	75
Ideologisk kamp om kompetansebegrepet	78

Partipolitisk strid om kunnskapssyn	81
Utdanningsforbundets rolle	83
Lokal handlefrihet og lokalt ansvar	85
Det gamle regimet	85
Forsøksordningen	88
En indre kulturrevolusjon	89
Trykk nedenfra	90
Klassedelingsregelen	91
Metodefrihet	92
Bedre tilpasset opplæring	95
Forhandlingsansvaret – åpen krig	96
Kampen om nasjonale prøver	100
Politisk tomrom	102
Beslutning om prøver	104
Gjennomføringen av de første prøvene	106
Offentliggjøring	110
Nye prøver	112
Hva gikk galt?	116
Hva ble resultatet?	117
Kampen om åpenhet i skolen	118
Er åpenhet farlig? Eller urettferdig?	123
Bedre kultur for læring	128
Kommunal handlefrihet – et dilemma	134
Lokal handlefrihet – brukes den?	138
Hva så med «enhetsskolen»?	140
Kampen om friskolene	142
Gir friskoler større ulikhet?	154
Friskoler i Sverige	155
Skolepolitiske skillelinjer i tiden fremover	159
Fortsatt strid om friskoler	159
Hva kan vi forvente av regjeringens kunnskapspolitik?	164
SV og nasjonale prøver	166
Åpenhet om skoleresultater	168
Annet fremmedspråk	169
Generell studiekompetanse	171
Konkurrerende kunnskapssyn	172

En sosial utdanningsreform.	173
Kan skolen styres?	178
Liberal eller liberalistisk?	182
Skolepolitikk og ideologi	185
Men hva så med lille Marius – og Jonas?	190
Noter	192
Litteratur	203
Register	208